ОСТАННІ НОВИНИ

22:01 Незвичайна намазка: ідеальна до чорного хліба із салом

21:31 На своє 80-річчя Дональд Трамп отримає бій у клітці та подарунки з Німеччини: що готує канцлер Фрідріх Мерц

21:01 Міф про порожній шлунок перед сном зруйновано: що радять вчені

20:35 Боронив Україну чотири роки й нещодавно дізнався, що стане батьком: на фронті поліг воїн з Рівненщини

20:06 Україна жорстко відповіла США на нові звинувачення щодо «біолабораторій»

20:06 Ситний суп з реберець та молодої капусти: смачна вечеря для всієї родини

19:52 Майже 7 гривень за кілометр: в Україні заговорили про запровадження платних

ІНТЕРВ'Ю

Бриль для майбутнього президента та віночок для принцеси: секрети майстрині солом'яних шедеврів з Опішні

12:25 — 7 березня 2026

Ганна ВОЛКОВА, «ФАКТИ»

Олена Опанасюк працює у воєнізованій охороні. Охороняє музей родини Кричевських в Опішні на Полтавщині. А за «сумісництвом» плете вироби з соломи. Це її хобі. Ось уже двадцять шість років вона практично не випускає з рук цього природного матеріалу.

— Навіть не пригадую, коли я дивилась телевізор, аби щось не плела чи не зшивала при цьому, — усміхається вона. — *Тут у мене нема вихідних. Іноді, щоб виготовити якусь унікальну, авторську річ, мені потрібно попередньо зробити тисячу різних деталей, а потім — лише зібрати їх до купи. Якщо не любити цієї справи, то нічого не вийде. Нею треба жити.*

Міль поб'є й миші згризуть: чому не можна використовувати колоски

Пані Олена — членкиня Спілки майстрів народного мистецтва України. Зі звичайної, переважно житньої, соломи вона створює дивовижно гарні речі. Як каже сама майстриня, солома — це матеріал, який просто грає в руках. З нього можна зробити все: капелюхи, сумки, кошики, вази, підсупники, прикраси, віночки, чільця, сережки, обручі…

Її бабуся, майстриня народної творчості Олександра Великодня, навчала внучку вишивати. Однак це заняття Олену не захопило. Зате вже у дорослому віці, побачивши солом'яні вироби заслуженої майстрині народної творчості України з Харківщини Галини Воловик, вона втратила спокій. Два роки пішло в неї на те, щоб досконало опанувати цю справу, зрозуміти всі її тонкощі.

— Пригадую, як я пишалася своїм першим серйозним виробом — кошиком, — каже Олена. — *Тоді він мені здавався верхом досконалості. А зараз дивлюсь на нього й бачу, який він кособокий та незграбний. Тепер його не показала б нікому…*

Жоден учитель, говорить жінка, не видасть власних секретів соломоплетіння. А їх досить багато. Скажімо, поєднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гнучкістю соломинки, інакше деталь вийде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах, скажімо, в німбах на ангелах-оберегах.

Тому, перш ніж узятися за роботу, майстриня сортує соломку за товщиною, довжиною, кольором, м'якістю, гнучкістю…

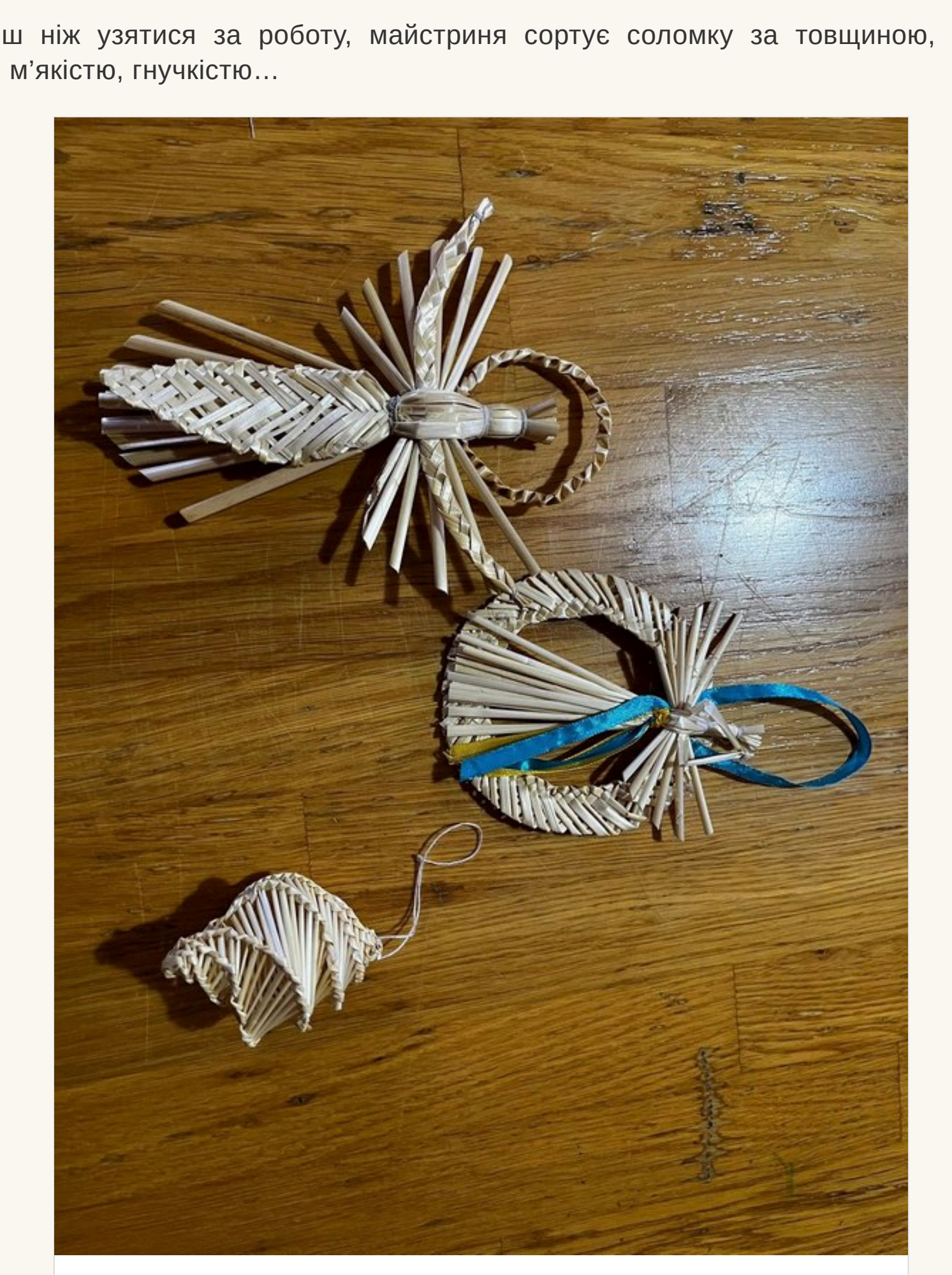

Поєднувати в одній деталі треба лише однакові за товщиною й гнучкістю соломинки, інакше вона вийде нерівною. Особливо це видно у дрібних речах

А до того вона зрізає жито чи пшеницю в міру їхнього достигання. Зернові вирощує самостійно, на власному городі, без додавання гербіцидів. Обов'язково скошує серпом, як робили у давні часи, обрізає колоски, після чого в'яже у снопи й сушить під стріхою.

— Солома з колосками підходить лише для оберегів та декоративних снопів. Такі зернові потрібно зрізати ще у стані цвітіння, — пояснює майстриня. — *У декоративних виробах колоски, що вже наливаються, почнуть осипатися, а зерно можуть погризти миші чи міль побити.*

Якщо зрізати жито зеленим, то висушена солома матиме зеленуватий відтінок. Якщо зрізати трохи пізніше, через тиждень, то вона буде білою. Ще пізніше — жовтою. Останній зріз завжди має коричневий відтінок.

Окрім того, існує багато способів підсилити колір, надати йому яскравості. Дехто, щоб солома стала білою, вимочує її в нашатирному спирті чи пергідролі. Пані Олена — за натуральність, тому висвітлює її на сонці. Опісля фарбує у відварі або цибулиння, або горіхової шкаралупи, чи в марганці. Лише зрідка використовує анілінові фарби. Темні виходять завдяки присмалюванню праскою.

Кольорову солому пані Олена використовує переважно в ексклюзивних виробах. Дуже гарний вигляд вона має у квітах, композиціях.

Для еластичності солому треба проварити чи пропарити. Вона часто йде на брилі. З такої соломи вироби можна гнути й складати, як завгодно, — вони не поламаються й не втратять форми.

Важливо також правильно використовувати природну товщину соломини. Для жіночих капелюхів майстриня бере верхні частини стебла — ті, що ближчі до колосків, бо вони ніжніші. А для чоловічих брилів — середню частину. Грубіша солома — та, що від кореня, — йде для виготовлення кошиків, сумок, підставок під тарілки або чашки, цукерниць тощо. З нею важче працювати — болять пучки.

Читайте також: Мода минула, димарі лишились: майстер-самоучка з Полтавщини прикрашав труби на будинках справжніми витворами мистецтва

Що робити, якщо коза прогризе капелюх?

— Над чим ви зараз працюєте? — запитую пані Олену.

— Невдовзі в Опішні відбудеться фестиваль веснянки, на який я запрошена. Тому плету на продаж чоловічі брилі. Це чи не найходовіший товар. Влітку взагалі нарозхват ідуть.

— За які гроші продаєте?

— Залежить від ширини крисів. Є вузькі, середні й широкі. Є козацькі брилі, а є гусарські сомбреро… Середня ціна — 700−800 гривень.

— Які товари найдорожчі?

— Ексклюзивні, звісно. Ті, які не повторюються. Є такі покупці, для яких це дуже важливо. Хтось купує дешеві, ходові речі, а хтось полюбляє вишукані. Тому ціни різні, залежно від категорії.

— А це правда, що принцеса Уельська Кейт Міддлтон має солом'яний віночок вашої роботи?

— Правда. Років вісім тому до мене звернулися представники посередницької фірми, що працюють з народними ремеслами й відправляють речі за кордон, і попросили сплести великий кольоровий вінок для принцеси за фотографією. Я працювала над ним два з половиною місяці. Втім, на Кейт його не бачила.

— І Віктор Ющенко, кажуть, був вашим покупцем?

— Так. Це ще коли він керував Національним банком й приїждав на Сорочинський ярмарок. А мене туди як майстриню народної творчості щороку запрошували. Подарувала йому невеликий сувенір, а він придбав у мене розкішний бриль.

Мої вироби ручної роботи є й в інших українських політиків, а також у Національному музеї-заповіднику українського гончарства в Опішні, а їхні фото — у багатьох каталогах. Скажімо, одна з моїх авторських робіт — «Янгол» — представлена в каталозі виставки творів майстрів народного мистецтва Полтавщини.

Олена Опанасюк на ярмарку поруч з Гоголем у циліндрі з соломи, який виготовила майстриня

— Скільки вам треба часу, щоб створити чоловічий головний убір?

— Можна й за вечір. Головне — сплести 28−30 метрів стрічки. А потім її треба зшити. Хтось робить це за допомогою швейної машинки, і тоді виріб через два-три роки розлазиться, бо голка розбиває соломинки. А я зшиваю вручну, акуратно, щоб не пошкодити матеріал. До того ж нитку обробляю воском. Тому мої брилі й капелюшки слугують 15−20 років. Колись, до речі, бачила на одному чоловікові мій бриль. Він був заношений, чорний від пилу й поту, але цілий.

Цікаво, що опішнянська майстриня при плетінні головних уборів не використовує, як багато хто, розмірної болванки. Їй достатньо знати об'єм голови й висоту. І з розміром завжди вгадує. Це тому, каже, що відчуває матеріал.

— А ось ремонтувати не берусь, — усміхається. — *Якось до мене на ярмарку підходить дідусь і показує бриля. «Коза з'їла маківку. Чи не можна полатати?»* — питає. *На жаль, це неможливо.*

Ялинкові прикраси й ангели для захисників

Чому народні майстри соломоплетіння використовують переважно жито? Пояснення досить просте. Бо в ньому найдовші з усіх злакових культур міжвузлові проміжки на стеблах. До речі, всі вузли (їх на стеблині, що сягає до метра й більше, 5−7) вирізають і викидають.

Я думала, пані Олена на своєму городі вирощує жито замість картоплі. А вона сміється:

— Та ні, хіба що соток дві засіваю. Цього досить на цілий рік. Потроху підсіваю пшеницю, овес і льон, які також використовую в роботах. Вони дають гарні відтінки.

Серед унікальних виробів Олени Опанасюк особливе місце займають ялинкові прикраси. Колись вона наряджала ними свою ялинку, а потім виготовила для Літературно-меморіального музею В. Г. Короленка у Полтаві. Іграшки у вигляді сніжинок, зірочок, дзвіночків, шишечок, ангелочків відтворюють традиції новорічних святкувань більш ніж столітньої давнини.

Пані Олена навіть підставки для тарілок (підсупники) та під чашки перетворює на маленькі шедеври.

Всі ці побутові речі її оточують вдома, багато що вона дарує. А їхня кількість лише зростає, бо майстрині замовляють то одне, то інше. Найчастіше вона щось плете саме під замовлення.

Читайте також: «Я створюю картини-обереги з насіння», — майстриня Наталія Тесленко

— Раніше я ледь не всю Україну об'їздила, була учасницею багатьох міжнародних заходів, — розповідає. — *Було, як вихідні, так і йду кудись… Мене скрізь запрошували з моїми виробами: на виставки, конкурси, свята. Навіть на Євро-2012 у Донецьк… Маю купу грамот, подяк, нагород.*

А скільки майстер-класів провела для дорослих і дітей, групових й індивідуальних!

Майстер-класи в Олени Опанасюк досить короткі, але результативні. Вона не показує, як плести брилі, бо це забарна робота, яка новачкам швидко набридає. За короткий час можна сплести бриля хіба що на ляльку, але це не цікаво. Учням важливо вийти з заняття з готовим виробом, який можна буде носити чи поставити вдома. Тому зазвичай вона вчить плести обручі, підкови, ангелочків, дзвіночки…

— Не боїтесь конкурентів?

— У кожного майстра свій почерк. Навіть якщо стоятиме поряд десять однакових виробів десятьох майстрів, то всі вони будуть різні. А покупець вибере те, що відповідає його смаку й гаманцю.

— Що вам найбільше подобається у вашому захопленні?

— Є досить багато технік плетіння косичок: у чотири, п'ять, шість, сім соломинок… Плоске, об'ємне… А мені подобається опановувати нові техніки.

Ще пані Олена виготовляє сувеніри у вигляді ангелів-охоронців з синьо-жовтими стрічками й передає їх через волонтерів для наших захисників.

Пані Олена виготовляє сувеніри у вигляді ангелів-охоронців і передає їх нашим захисникам

— Молюся за кожного, щоб повернулись живими й здоровими. І з перемогою! — каже.

Раніше в інтерв'ю «ФАКТАМ» майстриня з керамічної флористики Юлія Олійник розповіла про те, як створює красу, яка нікого не залишає байдужим.

Фото, відео Ольги Усанової та зі сторінки Олени Опанасюк у фейсбуці

Читайте нас у Facebook

2381

До змісту розділу

Побачили помилку? Виділіть її та натисніть CTRL+Enter

Друкована версія | Лист редакторові | Поскаржитися

Поділитися 0 | Поділитися | Твітнути

ЗАРАЗ ЧИТАЮТЬ

Українська балістика на підході: коли можливі удари по москві

Міф про порожній шлунок перед сном зруйновано: що радять вчені

Смертельна стрілянина в Києві: стали відомі подробиці трагедії

Кличко вперше заговорив про особисте життя і нові стосунки: «Є проблема»

Новини партнерів

ПОПУЛЯРНЕ

1 Батько лишив Грушевському стільки грошей, що той побудував шестиповерховий будинок і училище: вийшла книга про українську інтелігенцію початку XX століття — 30 травня 2026 12:24

2 «Мене називають стервою»: суддя, яка працювала на фсб, отримала 15 років ув'язнення за держзраду в умовах воєнного часу — 6 червня 2026 16:50

3 «Наше завдання — померти у вертикальному положенні й без памперса»: 70-річний інструктор ЛФК про боротьбу з поганою генетикою та грижами — 7 червня 2026 12:25

4 Вбивця мав з собою два зображення Петлюри, але спитав: «Ви Петлюра?» — і після ствердної відповіді почав стріляти: 100 років тому загинув лідер УНР — 25 травня 2026 12:25

5 «Ми заходили на позиції, які знищувалися в нуль»: зірка «Ти — космос» Володимир Кравчук про роки на фронті — 28 травня 2026 12:24

* Рейтинг формується за останні 7 днів

Погода 13.06.26, вечір sinoptik
Київ
+16° вологість: 67% тиск: 745 мм вітер: 1 м/с, Західний
Погода на 10 днів від sinoptik.ua

БІЛЬШЕ У РОЗДІЛІ

«Я стріляв по машині з літерою „Z", але вигадав, що там були цивільні, аби тільки припинили мене катувати»: колишній полонений «азовець» написав книгу «Окраєць» — 13 червня 2026 11:25

Батько лишив Грушевському стільки грошей, що той побудував шестиповерховий будинок і училище: вийшла книга про українську інтелігенцію початку XX століття — 30 травня 2026 12:24

«Ми заходили на позиції, які знищувалися в нуль»: зірка «Ти — космос» Володимир Кравчук про роки на фронті — 28 травня 2026 12:24

«Артист в Україні — ніхто»: популярний співак та телеведучий ХАС про зміни під час великої війни — 24 травня 2026 13:24

«Ми працюємо заради збереження нації»: голова фонду «Вона захищає» Альона Іванова про підтримку жінок і родин військових — 19 травня 2026 19:09

Мапа сайту

Новини | Світ | Культура | Книга рецептів | Історія сучасності | Іменинники дня
Україна | Пряма лінія | Шоу-бізнес | Люди та звірі | Наука та технології | Гороскоп
Політика | Блоги | Фігура дня | Життєві історії | Клуб споживачів | Курс валют
Гроші | Спорт | Суспільство | 25 років потому | Запитайте у Фактів | ФотоФакти
Події | Футбол | Стиль життя | Погода

Реклама | Передплата | Контакти | Привітання і співчуття | Правила користування сайтом fakty.ua

© 1997—2026 «Факти та коментарі®»
Усі права на матеріали сайту охороняються у відповідності до законодавства України.
Матеріали під рубриками «На правах реклами», «Реклама», а також позначені символом Р публікуються у якості реклами та мають інформаційно-комерційний характер.